

CIN

Centar za
istraživačko novinarstvo

**Godišnji
izvještaj** | **2022.**

DONATORI

EMBASSY OF SWEDEN

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

OCCRP

Rockefeller
Brothers Fund

Philanthropy for an Interdependent World

Kingdom of the Netherlands

Norwegian Embassy
Sarajevo

UKaid
from the British people

British Embassy
Sarajevo

Open
Society Fund
Bosnia & Herzegovina

Fond
otvoreno društvo
Bosna i Hercegovina

B | T | D

The Balkan Trust
for Democracy

A PROJECT OF THE GERMAN MARSHALL FUND

Skupština

Aida Čerkez, predsjednica
Mehmed Halilović
Edward Ferguson
Bodo Weber
Tanja Topić

Direktorica

Leila Bičakčić

Uredništvo

Aladin Abdagić, glavni i odgovorni urednik
Mirjana Popović, zamjenica urednika

Redakcija

Azhar Kalamujić, Renata Radić-Dragić, Sadeta Bajrović, Nino Bilajac,
Jelena Jevtić, Milena Mitrović, Ibro Čavčić, Adna Zilić, Dženita Lutvić,
Brankica Smiljanić

Provjera činjenica

Jasna Fetahović

Producent

Mubarek Asani

Fotograf i kameraman

Dženat Dreković

Grafički dizajner i animator

Željko Todorović

Asistent na projektima

Mirza Avdić

Prevoditeljica

Lejla Efendić

Lektorica

Razija Šahinović

Administracija

Aleksandra Zelić, finansijska menadžerica
Damir Salihbašić, office menadžer

Adresa

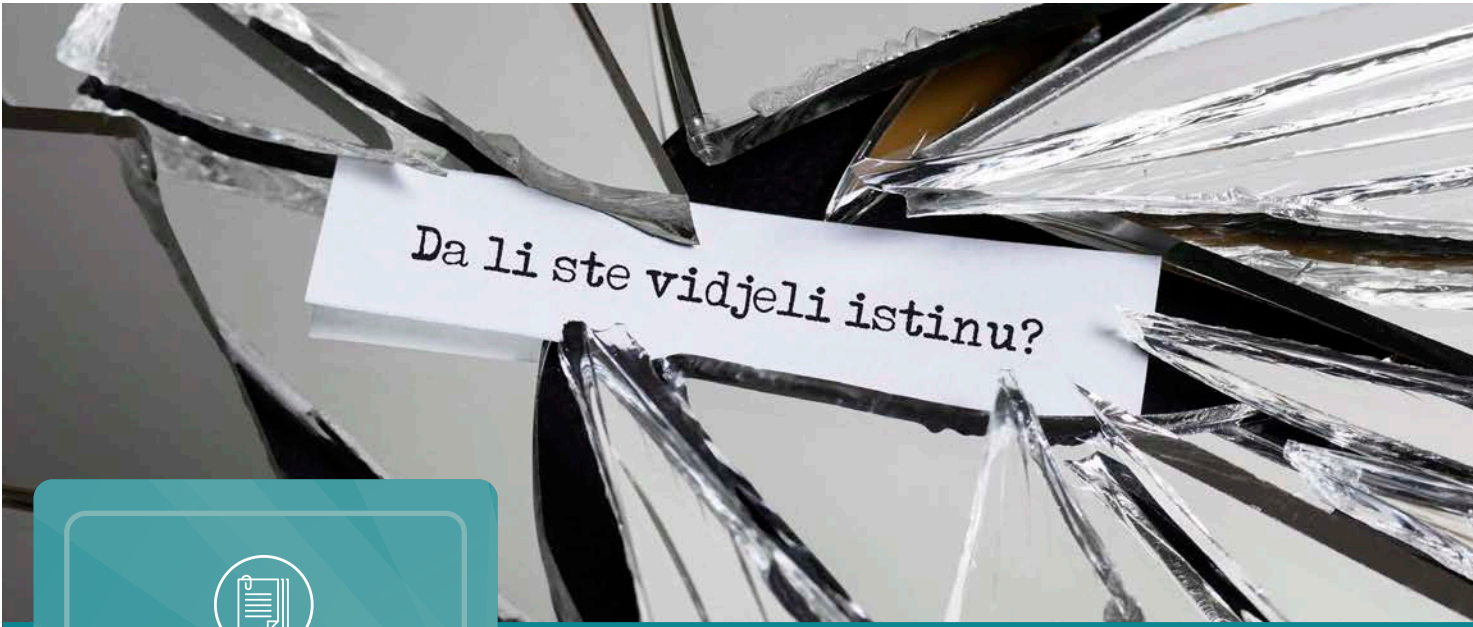
Centar za istraživačko novinarstvo
Gabriele Moreno Locatelli 11
71000 Sarajevo, BiH

Tel: +387 33 560 040

Fax: +387 33 560 045

E-mail: info@cin.ba

Web: cin.ba

Da li ste vidjeli istinu?

5sankcija i izmjena
propisa i praksi**15**

presuda

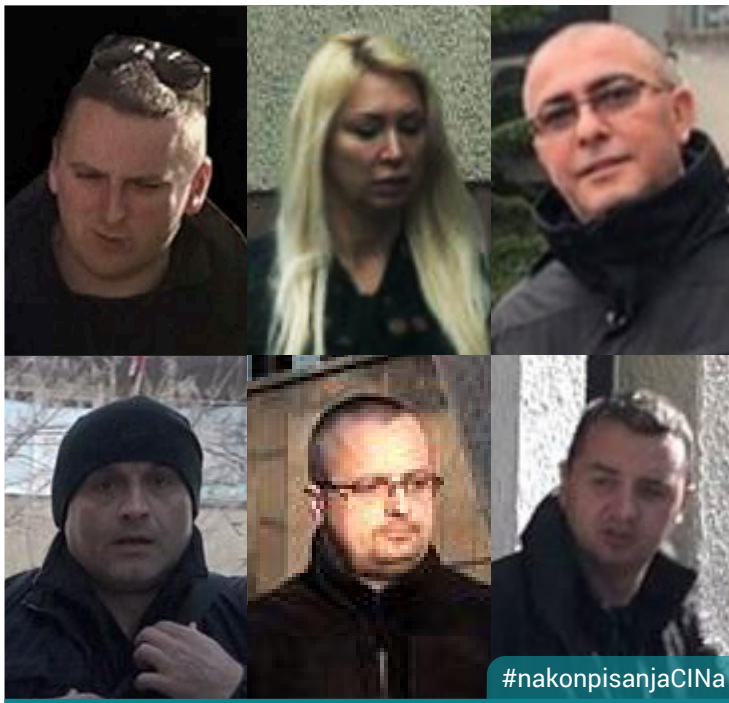
12

istraga i hapšenja

Šta smo uradili u 2022?

CIN je u 2022. godini istraživao: zloupotrebe javnog novca, pranje novca, postupke javnih nabavki, korupciju u zdravstvenom sistemu, zlostavljanje učenika i studenata, prevare građana, zloupotrebe javnih funkcija te imovinu političara, sudija i tužilaca.

Iz godine u godinu policijske i pravosudne institucije su provjeravale navode iz naših tekstova. Pojedina istraživanja su rezultirala istragama, optužnicama ili zatvorskim kaznama. Institucije su mijenjale pravila i prakse nakon objavljivanja naših priča, a pokrenute su i inicijative za izmjene zakona i propisa.

JUNI 2021. - Novinari CIN-a razotkrili inspektore Uprave za indirektno oporezivanje BiH koji su **reketirali trgovce**.

DECEMBAR 2022. ➤ Šest inspektora **uhapšeno**, a za troje određen **pritvor**: Jeleni Majstorović, šefici Grupe za suzbijanje krijumčarenja i prekršaja UIOBiH, i inspektori-ma Radenku Popoviću i Stevi Saviću.

OKTOBAR 2022. - Novinari CIN-a otkrili da je šef Uniformisane policije FBiH Zoran Čegar **nezakonito sticao imovinu**.

NOVEMBAR/DECEMBAR 2020. ➤ Zbog prijetnji novinarima i CIN-ovih otkrića Čegar suspendovan, FUP i Tužilaštvo KS **provjeravaju** otkrića o njegovom nezakonitom sticanju imovine.

DECEMBAR 2017. - Novinari CIN-a otkrili kako je federalni delegat Jasenko Tufekčić **zloupotreblijavao** dnevnice i naknade za troškove prevoza.

NOVEMBAR 2022. ➤ Tufekčić **osuđen** zbog prevare u službi i krivotvorenje isprava na osam mjeseci zatvora, 35.000 KM vratio u budžet.

JUNI 2022. - Novinari CIN-a otkrili da se firma „Pronter ITSS“ prijavila na javne nabavke sa **lažiranom** dokumentacijom.

SEPTEMBAR 2022. ➤ Tužilaštvo KS **provjerava** otkrića CIN-a o falsifikovanju dokumentacije firme „Pronter ITSS“ prilikom prijave na javne nabavke vrijedne 692.000 KM.

” Krinka zaštite finansijske privatnosti samo je smokvin list koji pokriva sramotnu ulogu švicarskih banaka kao saradnika utajivača poreza. Ova situacija omogućava korupciju i lišava zemlje u razvoju prijeko potrebnih poreznih prihoda. Upravo ove zemlje trpe najveće posljedice švicarskog trika obrnutog Robina Hooda. ”

Zviždač koji je medijima dao podatke o „Suisse Secrets“

Suisse Secrets

**13 nekretnina vrijednosti
720 hiljada KM**

(BiH, Srbija i Crna Gora)

u „Credit Suisse“

oko 3 miliona KM

ukupna primanja od 1998. do 2016.

oko 2,3 miliona KM

Međunarodni novinarski projekat „Suisse Secrets“

Međunarodna novinarska istraga „**Suisse Secrets**“ otkrila je da banka „**Credit Suisse**“ i njeni klijenti imaju bliske veze sa kriminalom i grubim kršenjem ljudskih prava.

CIN u saradnji sa **47 medijskih kuća i više od 160 novinara iz 38 zemalja** diljem svijeta mjesecima analizirao informacije u vezi sa **oko 18.000 računa** koji su na svom vrhuncu vrijedili više od 100 milijardi američkih dolara.

Zahvaljujući ovom „curenju“ podataka novinari CIN-a su otkrili da su **Janko Jovanović, šef Carinske ispostave „Brod“**, i njegova supruga **Jovanka Jovanović, predsjednica Okružnog privrednog suda u Doboju**, imali milionsku imovinu. Njihovi prihodi ni približno ne pokrivaju ova ulaganja.

Nagrade i priznanja

CIN je u 2022. godini dobio **pet nagrada i priznanja za istraživačko novinarstvo**.

Nagrađena su naša istraživanja o korumpiranim inspektorima UIO BiH i nepropisnoj nabavci policijskih uniformi, a dvije nagrade o zaštiti okoliša dobila je priča o otrovima na mostarskoj deponiji „Uborak“, opasnim po lokalno stanovništvo.

Također, CIN je dobio i nagradu Društva novinara Bosne i Hercegovine „**Novinar godine 2021**“.

Prva nagrada EU-a za istraživačko novinarstvo u BiH

Treća nagrada EU-a za istraživačko novinarstvo u BiH

Nagrada za najbolji tekst o temi zaštite okoliša „Eko novinar“ (CPCD)

Nagrada za najbolje fotografije o temi zaštite okoliša „Eko novinar“ (CPCD)

Nagrada Društva novinara Bosne i Hercegovine „Novinar godine 2021“

" Jesam prijavio, jesam sigurno! Ma, sigurno sam sve prijavio! "

Bakir Izetbegović
predsjednik SDA

Mirko Šarović, bivši predsjednik SDS-a
šest neprijavljenih nekretnina u Beogradu u Srbiji

Bakir Izetbegović, predsjednik SDA
neprijavljeno zemljište u elitnom sarajevskom naselju Poljine

Dragan Čović, predsjednik HDZBiH
neprijavljena kuća u Mostaru

Milorad Dodik, predsjednik SNSD-a
neprijavljeno zemljište u Gradišci i garaža u Beogradu u Srbiji

Asim Sarajlić, bivši potpredsjednik SDA
neprijavljeni apartman u Šibeniku u Hrvatskoj

Dragan Bogdanić, član Predsjedništva SNSD-a
neprijavljena kuća u Beogradu u Srbiji

„Neprijavljena imovina bh. političara“

Novinari CIN-a svake godine pronadu desetine vrijednih nekretnina u BiH i zemljama regiona koje bh. političari pokušavaju prikriti.

Iako su po zakonu obavezni prijaviti prihode te vrijednost svoje i imovine članova najuže porodice koja je **skuplja od 5.000 KM**, dio njih to izbjegava uraditi.

Međutim, za neprijavljivanje imovine ne postoje sankcije pa je ostavljeno na savjest političarima da li će prikazati sve što posjeduju.

Saradnja drugih medija i CIN-a

Svoje istraživačke priče CIN **besplatno** ustupa svim printanim, internetskim i elektronskim medijima, uz obavezno navođenje izvora i bez mogućnosti mijenjanja sadržaja.

Na ovaj način provjerene i istinite informacije, bazirane na činjenicama i dokazima, dopiru do velikog broja građanki i građana.

CIN-ove priče su pokrenule brojne rasprave o važnim temama za društvo, o čemu su kolege iz drugih redakcija redovno izvještavale javnost. Zajedničkim radom neke od njih su doprinijele izmjenama praksi i propisa i tako umanjile mogućnost zloupotrebe javnog novca i prava građana.

1.428

objava CIN-ovih sadržaja u drugim medijima

1.330

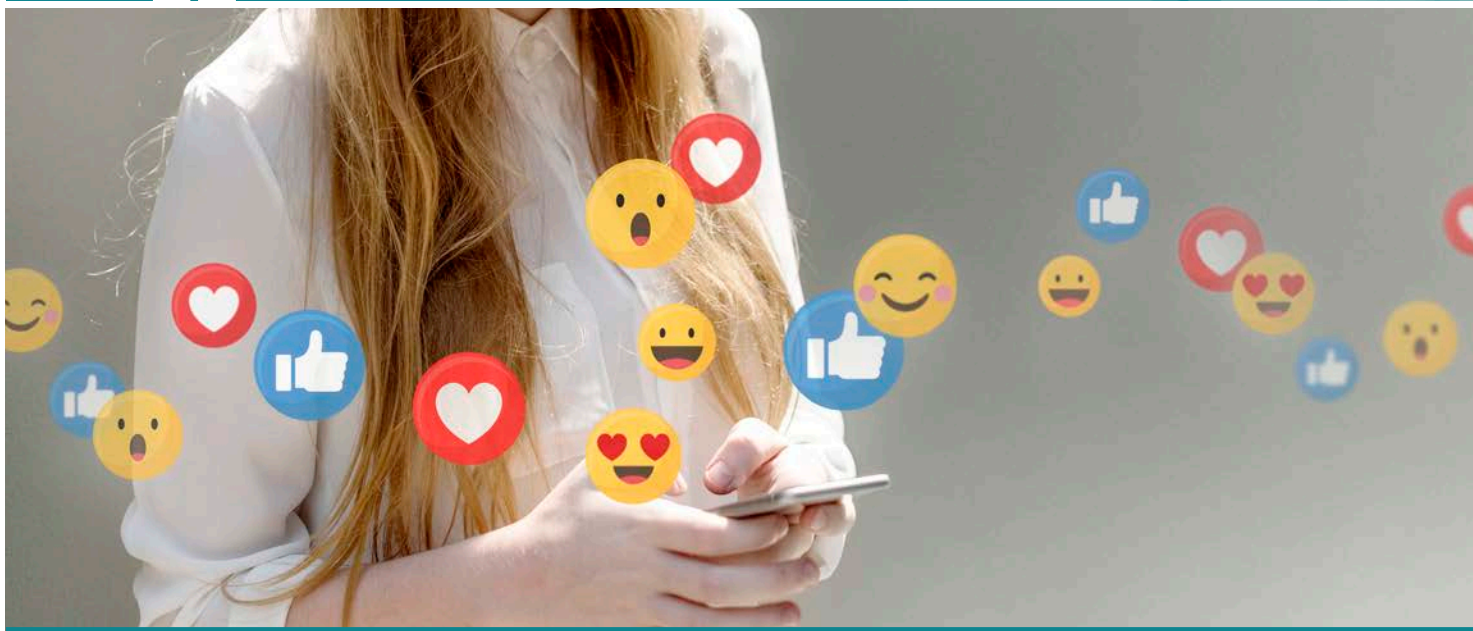
puta su portali prenijeli naš sadržaj

46

puta su naši sadržaji objavljeni u printanim medijima

52

puta su naše priloge emitovale različite TV kuće

svaka treća priča napisana
po prijavi čitalaca

8.000

pretplatnika

na CIN-ovom YouTube kanalu

CIN i čitaoci

Svake godine sve više građanki i građana čitaju naše sadržaje na društvenim mrežama. U 2022. godini smo našim pratiocima uz priče ponudili mnogo više video i grafičkih sadržaja. Broj pratilaca prirodnom dosegom na pojedinim društvenim mrežama svake godine **raste za 10 posto**.

Hvala na povjerenju!

CIN tim

92.000

čitalaca prati CIN
na Facebooku

6.800

čitalaca prati
CIN na Twitteru

2.960

čitalaca prati CIN
na Instagramu

” To nijednom normalnom čovjeku ne može da uđe u glavu, a sve su to neka prebijanja – ja sam vama dao to, vi meni ovo... To su 'trange-frange.' ”

Omer Haračić
trgovac automobilima

NAKON PISANJA CIN-a

Čegar je u dva navrata prijetio novinarima CIN-a

disciplinski postupak i suspenzija u FUP-u

FUP i Tužilaštvo KS provjeravaju navode o nezakonitom sticanju imovine

„Dvostruki život policajca Čegara“

Novinari CIN-a su otkrili da je **Zoran Čegar**, načelnik Sektora uniformisane policije Federalne uprave policije, **dio imovine stekao na nezakonit način**.

Neke nekretnine je sticao koristeći se **fiktivnim ugovorima i falsifikovanim dokumentima**, a pojedini poslovni partneri tvrde da ih je prevario i ucijenio pa traže sada pravdu na sudovima.

Tokom službe prethodnih dvadesetak godina stekao je nekoliko kuća, apartmana i zemljišnih posjeda u BiH i Hrvatskoj, a u njegovom posjedu su bili i: brojni automobili, brodice, motocikli i motorne sanke. Često je trgovao bez novca, razmjenjujući svoje i tuđe nekretnine i vozila.

*” Stavljeni su neki dokumenti
u moje ime, nešto napisano
što apsolutno nije istina. ”*

Namik Plivčić
programer čije se ime
našlo na falsifikatima

SPORNE NABAVKE

održavanje softvera za isplate
socijalnih naknada informacionog
sistema SOTAC

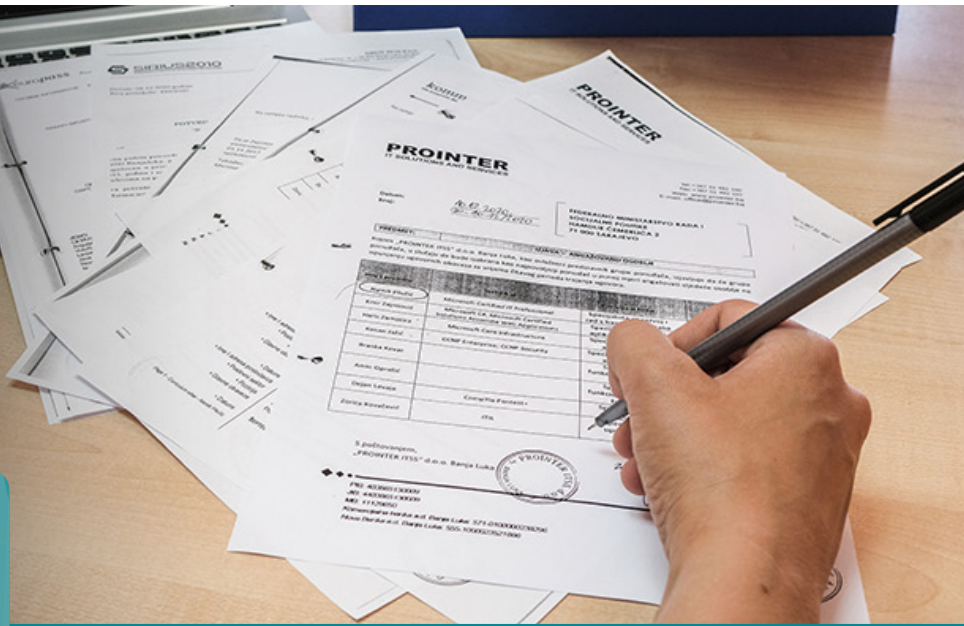
oko 479.000 KM

jedinstveni registar

oko 213.000 KM

Nakon objave CIN-ove priče
Tužilaštvo KS je pokrenulo
provjeru objavljenih informacija

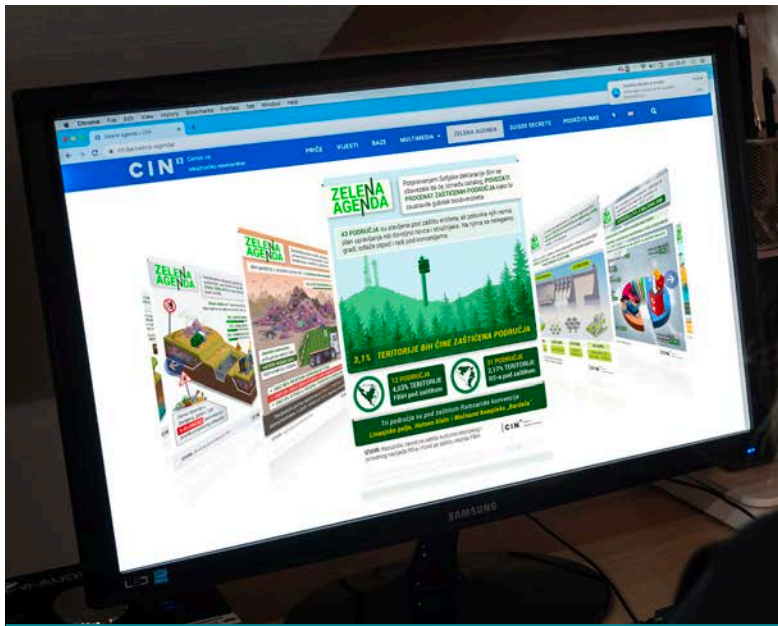

„Falsifikati 'Printera' na tenderima“

Novinari CIN-a su otkrili kako je **banjalučka firma „Printer ITSS“** krajem 2020. godine konkurenciju na tenderu pokušala pobijediti **falsifikovanom dokumentacijom, davanjem novca i ucjenom.**

Radi se o dvije nabavke za održavanje informacionih sistema Federalnog ministarstva rada i socijalne politike koji sadrže lične podatke gotovo milion građana Federacije BiH.

Uprkos dokazima, sankcije „Printeru“ nisu izrečene. Firma je od tada ugovorila **više od 57 miliona maraka** vrijedne poslove za javne institucije u BiH.

” Mi previše trošimo naš okoliš, previše ga narušavamo i na taj način mi uništavamo sami sebe. Jer, planeta će nastaviti da funkcioniše i bez nas. Čovjek planeti ne treba, ali ova planeta treba čovjeku tako da moramo promijeniti naše ponašanje. ”

Samir Lemeš

Politehnički fakultet Univerziteta u Zenici

galerija infografika sa edukativnim sadržajem

videoklub razgovora sa građanima i stručnjacima iz različitih oblasti o važnim informacijama

važni dokumenti za „Zelenu agendu“

baze podataka i priče u vezi sa ekološkim temama

Novi sadržaj na CIN-ovoj stranici

Na CIN-ovoj stranici možete pronaći specijaliziranu stranicu koja nudi informacije građanima i stručnoj javnosti o „**Zelenoj agendi**“.

Radi se o deklaraciji koja je usvojena u novembru 2020. godine na Samitu za Zapadni Balkan u Sofiji. Potpisnice su se obavezale da će raditi na uvođenju čiste energije i smanjivanju negativnog utjecaja korištenja fosilnih goriva u cijeloj ekonomiji – proizvodnji i potrošnji, oporezivanju i socijalnim davanjima.

Na ovaj način zemlje će dati svoj doprinos krajnjem cilju – da Evropa do 2050. godine bude prvi „**klimatski neutralan**“ kontinent.

tri osvojene titule
evropskih prvaka sa
lažnim dijabetičarima

advokatica optužena za
prisivajanje 1,4 miliona KM
od klijenata

“posrednice” uzele
građanima oko 140.000 \$

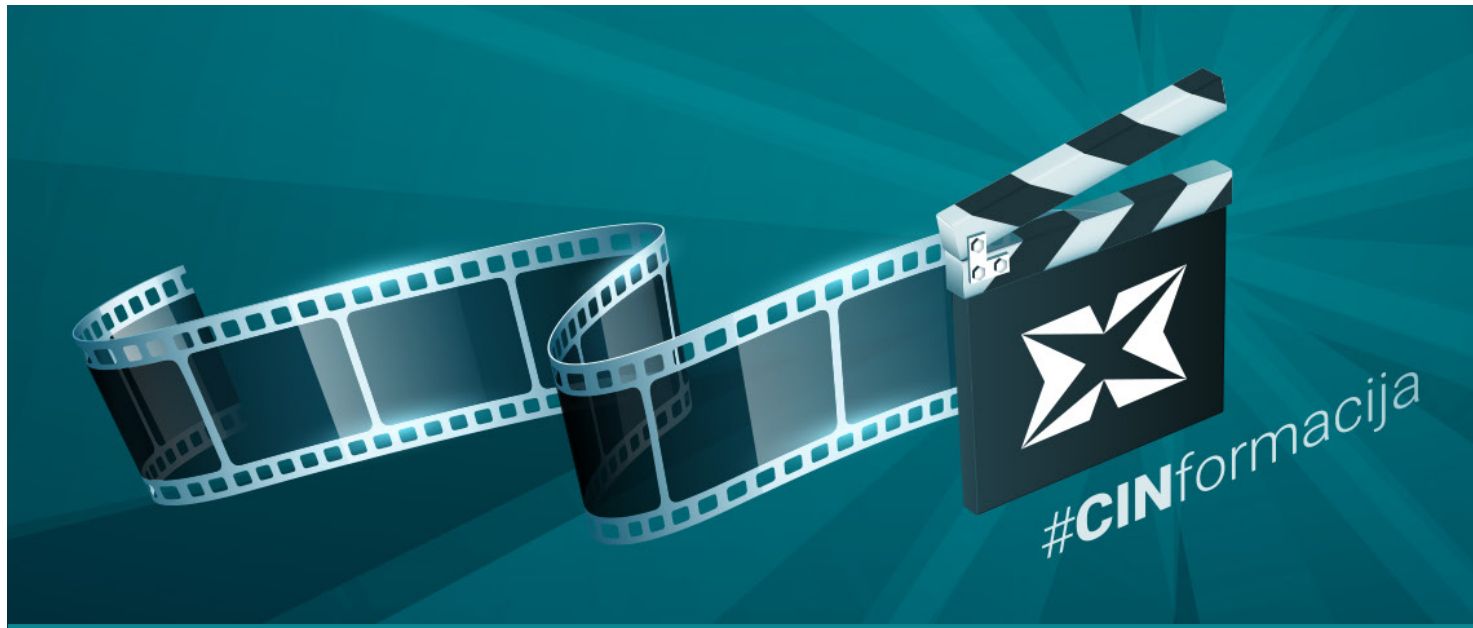
- „Najslađa prevara evropskog malog fudbala“
- „Do miliona preko punomoći“
- „Američki san postao noćna mora“

Novinari CIN-a su u 2022. godini otkrili zloupotrebe doktora, advokata i drugih pojedinaca koji su iskoristili povjerenje klijenata te lažnim obećanjima i krivotvorenjem dokumenata prisvojili njihov novac.

BiH futsal reprezentacija dijabetičara, skrivajući u svom sastavu fudbalere koji nemaju šećernu bolest, osvajala je evropsko prvenstvo Dia EURO. Ulazak lažnih dijabetičara u reprezentaciju omogućio je njen osnivač i klupski doktor **Midhat Mujić** iz Sarajeva.

Bugojanska advokatica **Emina Begić** je optužena za zloupotrebu povjerenja najmanje troje klijenata, prisvajanje njihovog novca i krivotvorenje isprava.

Ajša Ramić iz Visokog i **Merjem Mirsada Veladžić** sa Floride obećale su desetinama bh. građana lagan put do američke vize. Uzele su im novac, a dale lažnu nadu i falsifikovane dokumente.

VIDEOPRIČE

Produkcija CIN-a je uradila desetine videopriča koje prate novinarska istraživanja i pomažu čitaocima i gledaocima da lakše razumiju činjenice i kontekst važnih događaja.

Video je naročito važan za korisnike interneta koji se vole informisati o važnim temama putem različitih videoformi.

CIN-ov tim pokušava što više priča ispričati kroz ovu formu koja postaje nezaobilazni dio našeg repertoara.

Čitaoci videopriče mogu pronaći na CIN-ovom YouTube kanalu.

*Najgledanije videopriče na
CIN-ovom YouTube kanalu
iz 2022. godine:*

1. *Dvostruki život policajca Čegara*
2. *Policijska korupcija miriše na janjetinu*
3. *Policijski funkcioner Zoran Čegar prijeti i psuje novinarima CIN-a*
4. *"Državna tajna" o vojnim invalidima*
5. *Američki san postao noćna mora*

19 BAZA PODATAKA

PRAVOSUĐE

ZDRAVSTVO

POTICAJI

BIJELI HLJEB

POLITIKA

GRANTOVI

JAVNE NABAVKE

EKOLOGIJA

CIN-ove baze podataka - izvor informacija

CIN svake godine objavljuje baze podataka koje sadrže hiljade provjerenih informacija i autentičnih dokumenata koje institucije nastoje sakriti od javnosti.

One omogućavaju građankama i građanima da se brzo informišu o različitim oblastima, ali i da dođu do podataka kojima često nemaju pristup.

CIN je prvu bazu objavio 2009. godine kada su novinari CIN-a prikupili i analizirali podatke o isplata naknada za komisijski rad u 41 instituciji na nivou BiH. Od tada smo objavili 19 baza.

Većina sadrži podatke iz perioda u kojem su prikupljeni, a neke od njih redovno ažuriramo, poput baza o imovini političara te sudija i tužilaca.